

Завітайте до бібліотеки вже сьогодні!

[Л. Семененко, Н. Решетнік]

#2-3 от 12.02.2009

«Вогонь не згасне від того, що від нього запалить інший»

Лукіан

Бібліотека НТУ «ХПІ» обслуговує не лише професорсько-викладацький склад і студентів університету, а й співробітників інших наукових організацій, навчальних закладів та промислових підприємств, які звертаються до неї із запитом. Кожна окремо взята бібліотека не може задовольнити всі читацькі запити на основі лише своїх ресурсів, тому бібліотеки вищих навчальних закладів мають об'єднати свої зусилля у формуванні єдиного інформаційного ресурсу регіону та у створенні умов для максимально ефективного їх використання. Будь-яка бібліотека має стати соціально прихильнішою до читача та його потреб, відмовитися від певних стереотипів. Недостатній рівень фінансування, нехватка кадрових ресурсів не дозволяють бібліотекам мати розмиті, нечіткі цілі, виконувати непотрібну роботу чи то підтримувати неефективні процеси. Маємо чітко визначати місію бібліотеки, пріоритетні групи користувачів, створити оптимальні умови для високопрофесійної діяльності, постійно вивчати читацькі потреби та надавати адекватні цим потребам послуги, визначати ефективність роботи у співставленні з цілями. Сучасній бібліотеці доводиться визначати свій шлях між бажаннями та очікуваннями користувачів і власними культурними та інформаційними функціями. Бібліотекарі мають ще навчитися доводити, що вони пропонують послуги високої якості. Презентація «Педагогічні технології: інформаційні ресурси», яку провели співробітники науково-технічної бібліотеки НТУ «ХПІ» за програмою VIII Міжвузівської школи-семінару «Нові технології в освіті», якраз і мала на меті не лише ознайомити своїх колег та користувачів із власними та придбаними університетом інформаційними ресурсами, додатковими можливостями для користувачів локальної мережі університету, перевагами нової пошукової системи, а ще й продемонструвати якість таких послуг.

Доповідь директора НТБ Л.П. Семененко була присвячена завданням бібліотек вищих навчальних закладів щодо покращення умов для самостійної роботи студентів. Учасники школи-семінару ознайомилися із сучасними підходами до виховання та розвитку особистості; були обговорені як специфічні форми роботи вищих навчальних закладів, так і проблеми, що потребують координації дій бібліотек освітніх закладів. Наголошувалося, що нагального вирішення потребує питання розробки та упровадження проекту корпоративної каталогізації. І науковець, і студент будь-якого вищого навчального закладу повинен мати безперешкодний доступ як до інформаційних, так і до документних ресурсів кожної бібліотеки вищого навчального закладу Харкова на основі єдиного читацького квитка. Запропоновано кожному випускнику вищого навчального закладу видавати у своєму університеті читацький квиток зі статусом «випускник», адже його навчання не завершується з отриманням диплому. Це буде державний підхід і до використання коштів на формування бібліотечних ресурсів, і до їх ефективного використання.

У презентації «Інформаційні ресурси на допомогу освітньому процесу» заступника директора НТБ НТУ «ХПІ» Н.М Решетник були представлені ресурси, створені співробітниками бібліотеки або придбані університетом для бібліотеки:

- Сайт науково-технічної бібліотеки <http://library.kpi.kharkov.ua/>
- Електронний каталог бібліотеки (доступ в мережі Інтернет) – понад 170 тис. записів, доступ в локальній мережі інституту;
- Повнотекстова база даних учбової літератури – 1286 документів;
- Повнотекстова база даних праць учених НТУ «ХПІ» – 563 документи;
- Вісники НТУ «ХПІ» за 2008 р. – 33 назви;
- Бази даних Компанії EBSCO;
- Електронні ресурси мережі Уран;
- Бібліографічна база даних Російських журналів (проект АРБІКОН – Міжрегіональний аналітичний розпис статей) – авторизований доступ за паролем;
- Електронна доставка документів (проект АРБІКОН) – замовлення здійснюється в науково-технічній бібліотеці НТУ «ХПІ».

Також був приведений перелік посилань на ресурси мережі Інтернет, що можуть представляти цікавість для науковців, викладачів і студентів:

- Автореферати дисертацій (Україна) – <http://www.e-catalog.name/pbd.html>
- Наукова електронна бібліотека – <http://www.elibrary.ru/defaultx.asp>
- Педагогічна бібліотека є зібранням видань з педагогіки, її прикладним галузям, а також наук медичного і гуманітарного циклів, що мають відношення до виховання і навчання дітей – <http://pedlib.ru/>
- Освітні ресурси Інтернет (анотований каталог посилань, які відносяться до педагогіки і освіти.) – http://www.gnpbu.ru/web_resyrs/Katalog.htm
- Електронний журнал «Питання Інтернет освіти» – http://vio.fio.ru/vio_site/default.htm
- Електронна бібліотека освітніх і просвітницьких видань. Пропонує у вільному доступі електронні підручники, довідкові та навчальні посібники, а також інші матеріали, які можуть бути корисні всім, хто має відношення до освітнього і просвітницького процесів –

<http://www.iqlib.ru>

- Євроосвіта – <http://www.euroosvita.net/?category=19>
- Сайт Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г. Короленка – <http://korolenko.kharkov.com/>

У презентації на тему «Науково-технічна бібліотека в Інтернет» завідувача відділу СБТ Ю.М. Главчевої розкрита організаційна структура сайту. Основною ідеєю є приведення сайту бібліотеки (<http://library.kpi.kharkov.ua/>) до початкової точки для пошуку інформації. Тобто визначення його ролі, як ланки, що поєднує ресурси бібліотеки з ресурсами Інтернет. Первинний пошук проводиться у власних базах даних бібліотеки. Якщо результат не був отриманий, пропонується скористатися структурованими списками посилань на ресурси Інтернет, здійснити самостійний пошук в електронних каталогах бібліотек Харкова, на пошукових серверах або скористатися допомогою фахівців, що виконують запити користувачів у віртуальних довідкових службах.

Видання з фондів бібліотек Харкова можливо замовити за міжбібліотечним абонементом (ГАК, к. 218, тел.: 707-60-64).

Для надання доступу до електронних каталогів і повнотекстових баз даних бібліотека користується типовим додатком WEB-IPBIC, який можна побачити на сайтах більшості бібліотек Росії і України. Користувач отримує можливість формувати запит довільними фразами, а також скористатися словниками ключових слів і авторів. Використання словників допомагає конкретизувати пошуковий запит, що в свою чергу оптимізує результат, зменшує інформаційний шум.

У січні – лютому 2009 року співробітники відділу сучасних бібліотечних технологій завершать підготовчі роботи по підключенню нової пошукової системи до баз даних науково-технічної бібліотеки та реструктуризації ресурсів локальної мережі бібліотеки.

Користувачі локальної мережі університету відчують переваги нової пошукової системи. Для них будуть доступні такі сервіси як:

- стандартний і розширений пошук;
- уточнення запиту (пошук в пошуці);
- одночасний пошук в декількох базах даних;
- використання словників авторів, ключових слів, заголовків та ін.;
- сортування результатів пошуку (автор, заголовок, рік, вид, дата надходження);
- пошук за зв'язками, аналогічній можливості в Інтернет «знайти подібне» (автор, індекс, ключове слово).

Для отримання кваліфікованої допомоги при пошуці інформації про книги, статті, Інтернет-ресурси, а також укладанню списку літератури за конкретною темою пропонуємо скористатися послугами віртуальних довідкових служб. Лідером у нашому регіоні є корпоративна віртуальна довідкова служба наукових бібліотек Харкова (<http://korolenko.kharkov.com/kvds.htm>).

Велику зацікавленість у гостей (77 чоловік із 31 організації, на знімку) викликала виставка-перегляд «Педагогічні технології», підготовлена зав. інформаційно-бібліографічного відділу Н.В. Непран та бібліотекарем першої категорії Н.Л. Марюхіною. Спочатку видання

експонувалися в ректорському корпусі, а потім в центральному читальному залі (2-й поверх, ГАК). Було представлено близько 200 джерел з фондів бібліотек Національного технічного університету «ХПІ», Української інженерно-педагогічної академії (УІПА), Харківської державної академії культури, Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, а також з фондів кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами НТУ «ХПІ».

Всі бажаючі мали змогу ознайомитися не тільки de visu, а й одержати загальний список видань за цією тематикою. На сайті НТБ НТУ «ХПІ» розміщені такі списки:

- «Педагогічні технології (з фондів бібліотек Харкова)» – 314 назв;
- «Педагогічні технології (з російських періодичних видань)» – 499 назв;
- Перелік журналів по педагогіці на 2009 рік.

Бібліотека, зберігаючи свої традиційні функції, стає універсальним інформаційним центром. Надає доступ широкому колу користувачів до документних (1493154 одиниць зберігання) та власних інформаційних ресурсів (відвідувань Web-сайту понад 52000 за рік). Завітайте до бібліотеки вже сьогодні!

Л. Семененко, директор НТБ НТУ «ХПІ»,

Н. Решетнік, заступник директора НТБ НТУ «ХПІ»